

LLIBRES REBUTS

ANOLL, Lidia; LAFARGA, Francisco. *Traducciones españolas de la obra de Honoré de Balzac*. Barcelona: PPU, 2003.

Ha aparegut el segon volum de la col·lecció «Bibliografías de traducción», destinada a publicar repertoris bibliogràfics de traduccions i traductors o estudis sobre traducció que siguin una eina pràctica per a estudiosos de la matèria. Després d'un volum dedicat a les traduccions de Victor Hugo, el segon ofereix un catàleg de totes les traduccions i adaptacions catalanes, espanyoles, èuscars i gallegues de les obres de Balzac que s'han publicat en forma de llibre fins avui dia. Aquest catàleg, que va acompanyat d'un índex de títols i d'un índex onomàstic de traductors, prologuistes i editors, és fruit de la recerca que Lídia Anoll dugué a terme per a la seva tesi doctoral sobre les traduccions espanyoles de Balzac, que Francisco Lafarga s'ha encarregat d'actualitzar. Cada entrada conté informació detallada sobre el llibre en concret, la seva localització en alguna biblioteca i comentaris addicionals d'interès.

Bitácora. Revista de la Facultad de Lenguas. Especial Traducción. Año IV, número 7 (octubre 2002). Argentina: Universidad de Córdoba.

Amb dos anys d'antiguitat, la revista *Bitácora* aquesta vegada presenta un número dedicat a la investigació que s'està realitzant en el camp de la traducció a l'Argentina. Aplega un total de deu articles sobre temes diversos, des de la traducció poètica fins a la terminologia, i inclou també tres aportacions històriques: un article escrit per Jorge Luis Borges el 1932 sobre «Las versiones homéricas», el capítol dedicat a les relacions entre la literatura comparada i la traducció del llibre d'Etiemble *Comparaison n'est pas raison*, de 1963, i un text de la traductora argentina Elsa Tabernig Pucciarelli de 1970, titulat *Qué es la traducción*, on es recullen els resultats de la seva prolongada pràctica professional.

CHAN, Leo Tak-hung. *Twentieth Century Chinese Translation. Theory, Modes, Issues and Debates*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Fins ara els estudis sobre la història de la teoria de la traducció a la Xina s'havien fet amb un enfocament cronològic, la qual cosa sovint comportava poc més que una llista de teories i teòrics al llarg dels segles; o bé s'havien fixat especialment en el con-

text històric, de manera que les circumstàncies polítiques i socials que havien influït en la teorització de la traducció acabaven tenint més pes que les mateixes teories. Aquest llibre, en canvi, se centra de manera especial en les idees que han servit de base als teòrics de la traducció xinesos al llarg del segle xx, fins arribar a les concepcions postcoloniales i postestructuralistes d'aquesta disciplina. Per aquest motiu és una obra ideal per a propiciar el diàleg entre els estudiosos occidentals i els seus col·legues xinesos.

DE GEEST, D.; MEYLAERTS, R (eds.). *Littératures en Belgique - Literaturen in België. Diversités culturelles et dynamiques littéraires. Culturele diversiteit n literaire dynamiek*. Brussel-les: PIE-Peter Lang, 2004.

A partir del cas fascinant de Bèlgica, aquesta obra explora un gran nombre de dominis estratègics dels mons literaris plurilingües i multiculturals. Mentre que els estudis literaris internacionals exclouen sovint les «littératures petites» del seu mapa de l'univers literari, aquest volum les considera com un punt de partida alternatiu i revolucionari així l'estudi tradicional de la dinàmica de les lletres a Bèlgica, ja que té en compte múltiples opcions i aposta per una aproximació decididament plurilingüe i pluridisciplinària. Amb contribucions, entre altres, de Dirk De Geest, Reine Meylaerts, Pierre Piret, Ginette Michaux, Daniel Droixhe, Lieven Tack, Rosario Gennaro, Eric Lysoe, Elke Brems, Lisbeth Verstraete-Hansen i José Lambert.

DIRIKER, Ebru. *De-/Re-Contextualizing Conference Interpreting. Interpreters in the Ivory Tower?* Amsterdam: Benjamins, 2004.

A diferència d'altres estudis sobre la interpretació, centrats en la lingüística cognitiva o la psicolingüística, aquest llibre explora la relació d'interdependència entre els intèrprets i el context sociocultural en què exerceixen la seva professió. Partint d'entrevistes amb intèrprets professionals i de transcripcions de conferències, l'autora analitza el rol social d'aquest ofici i la manera com és rebut el resultat del seu treball.

DIVERSOS AUTORS. *Lliçons inaugurals de Traducció i Interpretació a la Universitat Pompeu Fabra: 1992-3/2003-04*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 2004.

Volum de circulació interna i sense ISBN que recull totes les lliçons inaugurals impartides a la Facultat de Traducció de la UPF des de la seva fundació el 1992 fins al curs 2003-2004. Els dotze conferenciantes són: Louis Truffaut, Julio César Santoyo, Ángel Crespo, Gérard Ilg, Eugenio Coseriu, Lawrence Venuti, Francesc Parcerisas, Valentín García Yebra, Enrique Alcaraz Varó, Feliu Formosa, Eduardo Mendoza i Miguel Sáenz. Els temes de les lliçons van des de la traducció literària o teatral fins a la pràctica professional o la traducció jurídica.

ECO, Umberto. *Mouse or Rat? Translation as Negotiation*. Londres: Weidenfeld & Nicolson, 2003.

Continuació del volum *Experiences in Translation*, publicat el 2001, en el qual es recollen les conferències impartides per l'autor a la Universitat de Toronto. Ara el llibre parteix de la seva intervenció a les «Weidenfeld Lectures» de la Universitat d'Oxford durant

el 2002. Eco hi torna a analitzar conceptes com els d'equivalència, acceptabilitat, domesticació o estrangerització.

FINDLAY, Bill (ed.). *Frae Ither Tongues. Essays on Modern Translations into Scots*. Londres: Multilingual Matters, 2004.

Col·lecció d'assajos escrits per traductors i crítics a l'entorn de la pràctica moderna de la traducció a l'escocès. Els últims setanta anys han representat el període més ric en la traducció literària a aquesta llengua d'ençà del segle XVI, tant pel que fa a la quantitat de textos traduïts com a la varietat de llengües i gèneres, i aquest llibre és un bon reflex d'aquesta activitat florent. Hi trobem, per exemple, reflexions sobre una traducció escocesa de *L'Odissea* d'Homer o sobre una versió d'una peça teatral de Dario Fo.

GARCÍA YEBRA, Valentín. *Traducción y enriquecimiento de la lengua del traductor*. Madrid: Gredos, 2004.

Aquest llibre està construït a l'entorn del discurs que el professor Valentín García Yebra va fer amb motiu del seu ingrés a la Real Academia Española. S'obre amb un estudi dedicat a la importància històrica de la traducció com un dels procediments fonamentals per a la difusió cultural, el desenvolupament de les literatures i l'enriquiment de les llengües, i traça les grans línies del que hauria de ser una història de la traducció. A continuació, García Yebra analitza el paper de la traducció com a transmissora de la cultura grega al món occidental i fa també un recorregut per les traduccions bíbliques. A la segona part del llibre, l'autor se centra més particularment en el cas de la llengua espanyola i en el procés de fecundació i enriquiment de què ha estat objecte gràcies a la traducció.

GONZÁLEZ-DAVIES, Maria. *Multiple Voices in the Translation Classroom. Activities, Tasks and Projects*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Aquest llibre forneix idees per a l'ensenyament de la traducció adaptables a diferents entorns i combinacions lingüístiques. L'enfocament pedagògic, igual que les activitats, tasques i projectes, es basen en els principis comunicatius, humanístics i socio-constructivistes: els estudiants s'involucren activament en el procés d'aprenentatge, prenen decisions i interactuen entre ells a la classe. Les activitats tenen uns objectius clars, que van del nivell més rudimentari de la paraula als més complexos de la sintaxi o la diferència cultural. D'altra banda, l'autora intenta sintetitzar les diverses teories de la traducció, des de les centrades en la lingüística fins a les derivades dels estudis culturals. Es tracta, doncs, d'un volum d'interès tant per als professors de traducció com per als de llengua que vulguin utilitzar la traducció com a exercici a les seves classes, a més d'aquells llicenciats o traductors professionals que vulguin dedicar-se a l'ensenyament de la matèria.

GORLÉE, Dinda L. *On Translating Signs: Exploring Text and Semio-Translation*. Amsterdam: Rodopi, 2004.

La traducció produeix versions amb sentit d'informació textual. Però què és un text? Què és traducció? Què és el sentit? Aquest llibre intenta respondre a aquestes i altres qües-

tions teòriques des d'un punt de vista semiòtic. Dinda L. Gorrée apunta que en aquest món d'interpretació i traducció, envoltat pel nostre univers semiòtic, podem intuir si un objecte pot ser qualificat o no de text. Aquesta comprensió espontània no requereix una definició formalitzada perquè es produeixi en els receptors dels signes textuais. Gorrée observa també que els signes traduïts no són tan sols intel·ligibles per a les seves audiències virtuals, sinó que conformen un «teatre de consciència» o de «controvèrsia».

HALE, Sandra Beatriz. *The Discourse of Court Interpreting. Discourse Practices of the Law, the Witness and the Interpreter*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Llibre que analitza les peculiaritats de la interpretació judicial a partir de casos concrets de l'àmbit anglès amb la presència de testimonis hispanoparlants. L'anàlisi de judicis concrets permet a l'autora valorar fins a quin punt les tries de l'interpret poden influir en el desenvolupament del procés. Partint d'aquí, intenta oferir una base teòrica que permeti als intèrprets prendre decisions fundades més que simplement intuïtives, alhora que suggereix solucions concretes per a problemes comuns. La complexitat de la interpretació judicial exigiria una formació més completa dels intèrprets, però també una major comprensió de la seva tasca per part de tota la professió legal.

HANN, Michael. *A Basis for Scientific and Engineering Translation. German-English-German*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Manual acompanyat d'un llibre electrònic destinat a afrontar les principals dificultats amb què es troben els parlants anglesos, siguin o no nadius, a l'hora de traduir material científic i tècnic de l'alemany. El llibre electrònic funciona com una enciclopèdia en miniatura, que permet consultar els conceptes fonamentals de la ciència, l'enginyeria i les matemàtiques, amb una atenció especial a la terminologia. Hi trobem una gran quantitat de glossaris i il·lustracions, a més de consideracions gramaticals i semàntiques molt útils per assolir una traducció acurada, i abasta les principals branques de la tecnologia industrial, com la mecànica, l'elèctrica, l'electrònica, la química i la nuclear, sense oblidar la terminologia relativa a subbranques com l'enginyeria de l'automoció i els plàstics, els sistemes informàtics, la tecnologia de la construcció, etc. El manual aporta una introducció útil al llibre electrònic i als conceptes bàsics per familiaritzar-se amb la traducció tècnica.

HANSEN, Gyde; MALMKJÆR, Kirsten; GILE, Daniel (eds.). *Claims, Changes and Challenges in Translation Studies. Selected contributions from the EST Congress, Copenhagen 2001*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Selecció de treballs teòrics i empírics presentats al congrés de l'European Society for Translation Studies (EST) celebrat a Copenhaguen el setembre de 2001. Els congressos de l'EST, que tenen lloc cada tres anys en un país diferent, reflecteixen les idees, les teories i els estudis més recents relacionats amb el vast camp de la traducció, tant oral com escrita, i les ponències recollides aquí, escrites algunes per traductòlegs experimentats i d'altres per joves estudiosos, inclouen aspectes com els universals de la traducció, els enfocaments lingüístics de la matèria, la qüestió de la qualitat, la traducció audiovisual, la terminologia, la ideologia, la direccionalitat en la traducció i la interpretació i molts d'altres.

MAURANEN, Anna; KUJAMÄKI, Pekka (eds.). *Translation Universals. Do they exist?* Amsterdam: Benjamins, 2004.

Els universals de traducció són un dels conceptes més controvertits dels estudis recents de traducció. És possible descobrir lleis generals de traducció independentment de les particularitats de les traduccions individuals? La recerca empírica en aquest nou camp va iniciar-se tot just al final dels noranta. El volum present ofereix una visió general de l'estat de la qüestió sobre el tema, incloent discussions teòriques sobre conceptualitzacions alternatives i noves distincions entorn dels conceptes bàsics. Tot plegat significa una contribució en la cerca de generalitats en traducció, davant de l'evidència creixent de l'existència de regularitats que els investigadors van traient a poc a poc a la llum.

MEYLAERTS, R. *L'aventure flamande de la Revue Belge. Langues, littératures et cultures dans l'entre-deux-guerres.* Brussel·les: PIE-Peter Lang, 2004.

Aquesta obra renova l'estudi tradicional de les literatures a Bèlgica. Explora els contactes «inrabelgues» durant el període d'entreguerres i es planteja de quina manera aquests múltiples contactes van influir, especialment per mitjà de la traducció, en el desenvolupament de les llengües, les literatures i les cultures neerlandòfona i francòfona, i com van contribuir a la construcció d'una identitat nacional en una zona geopolítica multilingüe en un moment-clau de la seva evolució lingüísticopolítica. Alguns dels autors que s'hi estudien són Cyriel Buysse, André De Ridder, Felix Timmermans, Roger Kervyn de Marcke ten Driessche, Paul Tschoffen o Pierre Goemaere.

MOLIÈRE. *El médico volante; El amor médico; El médico a su pesar; El Señor de Puercoñac; El enfermo imaginario.* Madrid: Gredos, 2004.

La «Biblioteca Universal Gredos», que publica clàssics universals de tots els temps, ha editat en un nou volum cinc obres de Molière, en traducció espanyola de Caridad Martínez, professora de literatura i de traducció literària a la Universitat de Barcelona i autora de diverses traduccions d'autors clàssics i contemporanis. Les cinc peces triades se centren en la farsa dels metges, una especialitat del dramaturg francès, i alhora exemplifiquen les diverses modalitats còmiques que inclou la seva obra, des de la farsa menor *El médico volante* fins a la comèdia de maduresa *El enfermo imaginario*. La mateixa traductora ajuda a situar el lector amb algunes notes explicatives i una introducció en què dóna diverses informacions sobre el teatre de Molière i, en concret, sobre les peces publicades.

OLOHAN, Maeve. *Introducing Corpora in Translation Studies.* Londres, Nova York: Routledge, 2004.

Cada vegada és més habitual l'ús de corpus en el camp de la traducció, tant per facilitar la tasca dels traductors com per analitzar el procés de traducció. Aquest llibre pretén ser una introducció a l'ús de corpus de dades com a eina per a l'estudi de la traducció. Comença fent un repàs «històric» de la incorporació i el desenvolupament dels corpus en l'àmbit de la traductologia i a continuació defineix diferents tipus de corpus utilitzats en aquest camp d'estudi. Segueixen consideracions sobre el disseny dels corpus i les eines necessàries per a l'extracció i l'anàlisi de dades. Un altre aspecte que s'hi tracta és l'ús dels corpus en l'ensenyament de la traducció.

ORERO, Pilar (ed.). *Topics in Audiovisual Translation*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Recull d'articles que recorren els diferents camps de la traducció audiovisual, sigui des d'una perspectiva professional, com en les aportacions de Xènia Martínez i Diana Sánchez, o teòrica, com en els assaigs de Jorge Díaz Cintas, Eduard Bartoll i Eva Espasa. L'aplicació pràctica també hi és present, amb articles de Josélia Neves i Aline Remael. D'altra banda, hi trobem noves perspectives sobre temes concrets com el de la sincronia, amb un text de Frederic Chaume, o el de l'adaptació d'obres literàries al mitjà audiovisual, en la contribució d'Yves Gambier. Cal esmentar encara l'article de Charles Dorado, Miquel Amador i Pilar Orero sobre l'ensenyament de la traducció audiovisual.

PYM, Anthony. *The Moving Text. Localization, translation, and distribution*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Amb aquest nou llibre, Anthony Pym es proposa acostar els camps de la localització i de la traducció, especialment en l'aspecte més teòric, que sovint segueixen vies diferents. Es tracta de veure si la teoria de la traducció pot treure profit de la localització i a la inversa, i per fer-ho l'autor situa aquests dos conceptes en un marc més ampli, el de la transferència: els textos estan distribuïts en el temps i l'espai, i la localització i la traducció responen de manera diferent a aquests moviments. Al llarg de l'estudi es toquen temes tan diversos com la resistència cultural, els costos de transacció variables, la segmentació del mercat laboral o la deshumanització del discurs tècnic.

RAMÍREZ BELLERÍN, Laureano. *Manual de traducción chino-castellano*. Barcelona: Gedisa, 2004.

Per primera vegada es publica un manual destinat a la traducció del xinès al castellà. Basat en el xinès modern o comú, que es va imposar a començament del segle XX, el llibre s'estructura en cinc nivells: caràcter, paraula, frase, text i context. A més, l'obra s'articula en dos grans apartats. El primer planteja un recorregut pels trets distintius de l'idioma xinès que més poden interessar el traductor, i el segon intenta resoldre en la pràctica les principals dificultats que solen aparèixer en els primers estadis de la traducció.

RUZICKA KENFEL, Veljka; VÁZQUEZ GARCÍA, Celia; LORENZO GARCÍA, Lourdes (eds.). *Anuario de investigación en literatura infantil y juvenil*. Vigo: Asociación Nacional de Investigación de Literatura Infantil y Juvenil, 2003.

Aquest anuari de literatura infantil i juvenil, que es publica per segona vegada (el primer va aparèixer com a número 0 l'any 2001), conté tres articles sobre traducció: un d'Elvira Cámara Aguilera titulat «The little engine that could (La pequeña locomotora que sí pudo): análisis traductológico contrastivo de una obra de Literatura Infantil», un de Mª Dolores González Martínez i María Teresa Veiga Díaz sobre «Nombres propios y pérdida de significado en la traducción al español de la serie literaria de Harry Potter» i, finalment, el titulat «Narratology meets Translation Studies or The Voice of the Translator in Children's Literature» d'Emer O'Sullivan.

SAMUELSSON-BROWN, Geoffrey. *A Practical Guide for Translators*. Londres: Multilingual Matters, 2004.

Quarta edició, revisada, d'aquest manual pràctic sobre tots els aspectes que envolten l'ofici de traductor, amb les darreres tendències sorgides a l'entorn de l'últim canvi de segle.

SÁNCHEZ TRIGO, Elena; DIAZ FOUQUES, Oscar (eds.). *Traducción & Comunicación 4*. Vigo: Servicio de Publicaciones Universidade de Vigo, 2003.

En aquest nou número de la publicació editada per Elena Sánchez i Oscar Diaz, hi trobem sis col·laboracions de diferents camps dels estudis de traducció: Carlos Castilho aborda el tema de la crítica de la traducció; Isabel García Izquierdo i Esther Monsón presenten l'*habeas* de gèneres GENTT; la mateixa Esther Monsón fa una reflexió des de la traducció jurídica i legal; Fernando A. Navarro analitza els diccionaris mèdics alemany-espanyol; Silvia Roiss tracta de l'especialitat de traducció inversa especialitzada espanyol-alemany i, finalment, Cristina Valderrey dibuixa un perfil de l'estudiant de traducció jurídica.

SANTOS, Diana. *Translation-based Corpus Studies. Contrasting English and Portuguese Tense and Aspect Systems*. Amsterdam, Nova York: Rodopi, 2004.

Partint de traduccions reals de l'anglès al portuguès, i a la inversa, aquest llibre presenta un model d'anàlisi contrastiva centrat en els camps de la tensió i l'aspecte, amb aplicacions tant en el camp de la lingüística i els estudis de traducció com en el de la creació de corpus informatitzats. Pot ser, per tant, d'utilitat tant per a l'ensenyament de la traducció com per a la recerca en semàntica contrastiva o en lingüística computacional.

SAWYER, David B. *Fundamental Aspects of Interpreter Education. Curriculum and Assessment*. Amsterdam: Benjamins, 2004.

Estudi centrat en dos aspectes concrets de la formació d'intèrprets: el currículum i l'avaluació. A partir de les diverses definicions de currículum que s'han fet, l'autor proposa una visió dinàmica i interactiva d'aquest concepte. Alhora, adapta les idees vigents sobre l'avaluació de l'adquisició d'una llengua en el camp de la interpretació. Basant-se en l'estudi d'exàmens reals, analitza els encerts i errors a l'hora de triar els textos d'avaluació i els criteris a partir dels quals es valoren els coneixements lingüístics. El llibre aporta també un model de currículum com a exemple de síntesi i flexibilitat.

STIROPOULOU, Maria. *Linguistic Identities through Translation*. Amsterdam, Nova York: Rodopi, 2004.

Partint bàsicament de la traducció de textos de l'anglès al grec, però incloent també exemples d'altres parells de llengües, aquest llibre rastreja les traces d'identitat lingüística de les llengües de partida i d'arribada que resten un cop finalitzat el procés de traducció. El corpus utilitzat abasta textos periodístics, literaris (incloent-hi el teatre) i els sorgits del funcionament de la Unió Europea.

VALDÉS RODRÍGUEZ, M. Cristina. *La traducción publicitaria: comunicación y cultura*. Bellaterra, Castelló de la Plana, Barcelona, València: Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Jaume I, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de València, 2004.

Traduir anuncis és un procés de comunicació entre cultures en què intervenen factors de diversa índole, com mostra l'extensa anàlisi comparativa que presenta aquesta obra, interessant per a diferents lectors, tant de l'àmbit de la traducció i la filologia com en el del màrqueting i la publicitat.

VIAGGIO, Sergio. *Teoría general de la mediación interlingüe*. Alacant: Publicacions de la Universitat d'Alacant, 2004.

Aquest llibre constitueix un ambiciós intent d'analitzar els aspectes més importants relacionats amb el món de la traducció: la traducció escrita i oral, pragmàtica i literària, l'adaptació o la localització. La primera part de l'obra aprofundeix en els fonaments teòrics d'un discurs on el model dels actes de parla es revela com la pedra angular del llibre; la segona part, de caràcter pràctic, és l'aplicació d'aquest model teòric a la gamma més àmplia de situacions i textos. L'obra està orientada a traductòlegs i docents, a professionals i estudiants de traducció i interpretació.

ZORRILLA, Alicia María. *Hablar, escribir, traducir en español*. Fundación Instituto Superior de Estudios Lingüísticos y Literarios LITTERAE, 2003.

Des d'una aproximació lingüística, aquest llibre tracta de la traducció al castellà, amb un apropament a la normativa que vol ser més una lluita pacífica en defensa de l'idioma que no pas una prescripció; una lluita des del coneixement, des de la cultura, des d'una utilització correcta de la llengua. Hi trobem una gran quantitat d'exemples presos de diverses fonts i de diverses èpoques, a més de citacions de Borges, Octavio Paz, Unamuno, Lázaro Carreter, etc.